

Η ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (του Βασίλη Βιλιάρδου)

✘ Η κατάσταση στην χώρα θυμίζει ανησυχητικά την Ιρλανδία και την Ισπανία, αφού αντιμετωπίζει ένα εξτρεμιστικά μεγάλο ιδιωτικό χρέος, μία τρομακτική φούσκα ακινήτων και τεράστιες τραπεζικές επισφάλειες – για την καταπολέμηση των οποίων δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα

Η Ιρλανδία φαίνεται να μην έχει πλέον τη δυνατότητα λήψης νέων μέτρων λιτότητας, εάν δεν θέλει να καταστρέψει εντελώς την εσωτερική της αγορά (ζήτηση) – ενώ για την κάλυψη του στόχου μείωσης των ελλειμμάτων της το 2013, απαιτούνται επί πλέον 3,5 δις €.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας της, ο οποίος προβλέπεται στο 0,7% το 2012, δεν φαίνεται να αυξάνεται το 2013 – κυρίως λόγω της ασθενούς εγχώριας ζήτησης, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των εξαγωγών της στην Ευρώπη (αιτία η κρίση χρέους).

Με την ανεργία τώρα να παραμένει στο 14,80%, **το έλλειμμα στον προϋπολογισμό της [Ιρλανδίας](#) το 2013 θα φτάσει στο -7,5%** – ένα ποσοστό εξαιρετικά επώδυνο για τη χώρα, η οποία συνεχίζει να υποφέρει από την κρίση των ακινήτων και των τραπεζών (παρά το ότι ενισχύεται από τις αμερικανικές και λοιπές εταιρείες, οι οποίες έχουν εγκατασταθεί εκεί αφενός μεν για τη διευκόλυνση των εξαγωγών τους στην Ευρωζώνη, αφετέρου λόγω των χαμηλών φορολογικών συντελεστών).

Από την άλλη πλευρά, η Ισπανία είναι επίσης αδύνατον να επιτύχει τους υψηλούς στόχους της, σύμφωνα με το ΔΝΤ – ενώ **καθυστερεί την αίτηση υπαγωγής της στο [ESM](#), για να αποφύγει τον έλεγχο των δανειστών της**. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού της θα ξεπεράσει το -7% το 2012 (από -6,3% που προέβλεπε η κυβέρνηση της και -9,4% που πιθανολογούν οι ισπανοί οικονομολόγοι), με το [ΔΝΤ](#) να υπολογίζει πως θα μειωθεί

στο -5,7% το 2013 – έναντι -4,5% που προβλέπει η ισπανική ηγεσία.

Η εξοικονόμηση 40 δις €, την οποία ανακοίνωσε ο ισπανός πρωθυπουργός (μείωση των δαπανών, αύξηση των φορολογικών εσόδων), μάλλον θα επιδεινώσει την κατάσταση της – αφού **θα εντείνει την ύφεση και την ανεργία, οδηγώντας τη χώρα στο χείλος του γκρεμού**. Επομένως, θα αντικαταστήσει πολύ σύντομα την Ελλάδα, αναλαμβάνοντας τα ηνία της κρίσης χρέους της Ευρωζώνης – **συμπαράσύροντας σε κάποιο βαθμό και την Πορτογαλία η οποία αντιμετωπίζει επίσης μεγάλα προβλήματα**, αλλά παραμένει στο παρασκήνιο.

Εν τούτοις, η χώρα της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζει σήμερα τα μεγαλύτερα προβλήματα (εντός της ΕΕ και εκτός Ευρωζώνης, **η σκυτάλη είναι στα χέρια της Μ. Βρετανίας, για την οποία προβλέπονται σύντομα εκρηκτικές καταστάσεις**), είναι η Ολλανδία – αν και καταφέρνει να τα διατηρεί ακόμη κρυφά.

Εκτός Ευρώπης και εξαιρώντας τις **Η.Π.Α.** (οι οποίες θα μπορούσαν να επιλύσουν το τεράστιο πρόβλημα δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων που έχουν, εάν απλά αύξαναν τους φόρους της ελίτ – **με δεδομένο την τεράστια ιδιωτική περιουσία των αμερικανών**, η οποία ξεπερνάει τα 38 τρις \$, έναντι 15 τρις \$ δημοσίου χρέους), **τα μεγαλύτερα προβλήματα παρατηρούνται στο Ιράν** – το οποίο δέχεται μία συντονισμένη οικονομική επίθεση από όλο τον πλανήτη.

Τα αποτελέσματα αυτής της επίθεσης είναι **η μείωση κατά 50% των περσικών εξαγωγών ενέργειας, η ελεύθερη πτώση του νομίσματος (υποτίμηση), καθώς επίσης η εκτόξευση του πληθωρισμού** – σε συνδυασμό με μία κλιμακούμενη επισιτιστική κρίση, η οποία οδηγεί σε μεγάλες κοινωνικές εξεγέρσεις.

Η ολλανδική ασθένεια

Σε γενικές γραμμές, τα προβλήματα της Ολλανδίας είναι η αύξηση της ανεργίας, καθώς επίσης **οι κλιμακούμενες επισφάλειες των τραπεζών της, σε συνδυασμό με το σπάσιμο της φούσκας των**

ακινήτων – οι τιμές των οποίων είχαν ακολουθήσει έντονα ανοδική πορεία μετά το 2001, όπου, σύμφωνα με το νέο τότε νόμο, οι Ολλανδοί επιτρεπόταν να εκπίπτουν από τις φορολογικές τους δηλώσεις, τους τόκους από τις υποθήκες.

Η αφαίρεση των τόκων από τη φορολογία, η οποία εκείνη την εποχή είχε υιοθετηθεί με στόχο την πιστωτική διευκόλυνση για την ανέγερση νέων κατοικιών, **λειτούργησε τελικά ως κίνητρο για τη δημιουργία συνεχώς αυξανόμενων χρεών** – εκ μέρους των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

http://www.casss.gr/Images_PressCenter/20121009/holland.jpg
border="0" height="292" width="673">

Ειδικότερα, όπως συνέβη και σε άλλες χώρες (Η.Π.Α., Ιρλανδία, Ισπανία), οι Ολλανδοί δεν δανείζονταν μόνο για να αγοράζουν δική τους κατοικία. **Χρεώνονταν επίσης για να καταναλώνουν, με τα δανεικά χρήματα, τα οποία αποκτούσαν με εγγύηση τα σπίτια τους** – έτσι ώστε να επωφελούνται από τις κρατικές επιδοτήσεις (φοροαπαλλαγές) ακόμη και εκείνοι, οι οποίοι είχαν δική τους κατοικία.

Ο επίλογος αυτής της δεκαετούς μέχρι σήμερα διαδικασίας, ήταν ο υπερβολικός δανεισμός των Ολλανδών – με αποτέλεσμα **καμία άλλη χώρα της Ευρωζώνης να μην έχει τόσο χρεωμένα νοικοκυριά, σε σχέση με τα εισοδήματά τους, όσο η Ολλανδία**. Ακόμη περισσότερο, τα ενυπόθηκα χρέη των Ολλανδών, σε σχέση με το ΑΕΠ της χώρας, είναι τα υψηλότερα παγκοσμίως – γεγονός που αποτελεί μία οδυνηρή πρωτοπορία. Ο Πίνακας I που ακολουθεί είναι χαρακτηριστικός:

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα I, **το μέσο ολλανδικό νοικοκυριό χρωστάει το τριπλάσιο ποσό από ότι το γερμανικό ή/και το μέσο της Ευρωζώνης** – γεγονός που θα έχει μεγάλες επιπτώσεις στο τραπεζικό σύστημα της χώρας και στη συνέχεια στο δημόσιο.

Αναλυτικότερα, ενώ τα χρέη των νοικοκυριών αυξάνονταν μετά το

2001, ο τομέας των ακινήτων υπερθερμάνθηκε – με αποτέλεσμα να μεγεθύνονται συνεχώς οι τιμές. Μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης όμως, εν μέσω φόβων ύφεσης και αύξησης της ανεργίας, οι τιμές έπεσαν κατά 8% μέσα σε ένα μόλις έτος – ενώ **ο αριθμός των νέων οικοδομικών αδειών είναι πλέον ο χαμηλότερος μετά το 1953**. Παράλληλα, οι χρεοκοπίες των κατασκευαστικών επιχειρήσεων εκτοξεύτηκαν στο 44%, μόνο για το πρώτο εξάμηνο του 2012.

Τα προς πώληση ακίνητα σήμερα υπολογίζονται στα 221.000, όταν μερικά χρόνια πριν ήταν μόλις 150.000 – με τις τιμές σε ορισμένες περιοχές να έχουν μειωθεί πάνω από 20%. Σε γενικές γραμμές, **τα ακίνητα προς πώληση στην Ολλανδία είναι δύο φορές περισσότερα (ανά κάτοικο), από όσο αυτά στις Η.Π.Α.** – οι οποίες αντιμετωπίζουν από πολύ καιρό τώρα μία μεγάλη κρίση ακινήτων.

Το γεγονός αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, **η Ολλανδία θα είναι πολύ σύντομα αντιμέτωπη με μία κρίση ακινήτων, μεγαλύτερη και από αυτήν της Ισπανίας** – παρά το ότι η ανεργία είναι σχετικά χαμηλή (6%), αλλά με αυξανόμενο ρυθμό.

Ήδη σήμερα, σύμφωνα με τους διεθνείς αναλυτές, κάθε πέμπτος Ολλανδός (20%) μένει σε ένα σπίτι, το οποίο **έχει χάσει σε τέτοιο βαθμό την τιμή του, ώστε να μην μπορεί να πληρωθεί η υποθήκη** – όπως συμβαίνει και στις Η.Π.Α.

Η κατάσταση αυτή θα δημιουργήσει προφανώς τεράστια προβλήματα στις τράπεζες – **με τις επισφάλειες της Rabobank (αποσβέσεις κόκκινων δανείων) να αυξάνονται κατά 75% στο πρώτο εξάμηνο του 2012** (συνολικά 1,1 δις €). Το ίδιο συμβαίνει και στα ενυπόθηκα δάνεια της ABN Amro – με την εξειδικευμένη εταιρεία Arcadis να υπολογίζει τις επισφάλειες στα 37 δις € επί πλέον.

Ο συνολικός ενυπόθηκος δανεισμός των Ολλανδών είναι της τάξης **των 640 δις € (όταν το δημόσιο χρέος της Ελλάδας είναι περί τα 290 δις €)** – έναντι του οποίου οι ιδιωτικές καταθέσεις των Ολλανδών είναι μόλις 332 δις €.

Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι, **οι ολλανδικές τράπεζες πρέπει να χρηματοδοτούν τη διαφορά (308 δις €) από το εξωτερικό** – οπότε η εξάρτηση τους από τις διεθνείς χρηματαγορές είναι τεράστια. Με το ΑΕΠ της χώρας στα 840 δις \$ το 2011 (περί τα 650 δις €), **ο ενυπόθηκος δανεισμός των νοικοκυριών είναι τρομακτικός** – αφού είναι σχεδόν ίσος με το 100% του ΑΕΠ.

Σύμφωνα τώρα με έναν καθηγητή χρηματοοικονομικών, *“Η κατάσταση στην Ολλανδία θυμίζει ανησυχητικά την Ιρλανδία και την Ισπανία. **Αντιμετωπίζουμε ένα εξτρεμιστικά μεγάλο ιδιωτικό χρέος, μία τρομακτική φούσκα ακινήτων και γιγαντιαίες τραπεζικές επισφάλειες**, για την καταπολέμηση των οποίων δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα”*.

Συνεχίζοντας, **εάν σπάσει η φούσκα ακινήτων, θα έχει μεγάλες επιπτώσεις στα μέχρι στιγμής λογικά δημόσια χρέη** – αφού τα τέσσερα από τα πέντε ενυπόθηκα δάνεια (80%) είναι εγγυημένα από ένα κρατικό εργαλείο ανάπτυξης (**εθνική εγγύηση υποθηκών**). Με βάση το συγκεκριμένο “εργαλείο”, εάν τυχόν οι πολίτες δεν πληρώνουν τις δόσεις των δανείων τους, τότε είναι υποχρεωμένο το κράτος να τις αναλάβει – **μία πραγματική βόμβα μεγατόνων στα θεμέλια του ολλανδικού δημοσίου**.

Κατά την άποψη ενός ειδικού, υπήρχε η (ουτοπική) εντύπωση ότι, το κράτος θα μπορούσε να εξασφαλίσει με νόμο τη σταθερότητα των τιμών των ακινήτων! Η εντύπωση αυτή είχε δημιουργηθεί από το ότι, η εγγύηση του δημοσίου εξασφάλιζε στους κατασκευαστές ακινήτων, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, χαμηλά επιτόκια δανεισμού – ενώ **σήμερα θέτει σε μεγάλο κίνδυνο την πιστοληπτική αξιολόγηση ολόκληρης της χώρας**, η οποία παραμένει ακόμη AAA.

Η κυβέρνηση της Ολλανδίας, πάντοτε κατά την FOL, **θέλει σήμερα να αποφύγει τον κίνδυνο, καταργώντας τις επιδοτήσεις** – κάτι που όμως θα μπορούσε να αποδειχθεί καταστροφικό για τον ήδη βαριά ασθενή κλάδο των ακινήτων.

Πόσο μάλλον όταν ο ρυθμός ανάπτυξης της Ολλανδίας, μίας χώρας

με ελλειμματικό προϋπολογισμό (-4,7% του ΑΕΠ το 2011), **με εξωτερικό δανεισμό της τάξης του 1,1 τρις \$**, σχεδόν απόλυτα εξαρτημένης από τις εξαγωγές στη Γερμανία (26,2% του συνόλου), επιβραδύνεται απειλητικά (0,3% το τελευταίο τρίμηνο).

Επίλογος

Όπως διαπιστώνουμε, υπάρχουν αρκετές χώρες με πολύ μεγάλα προβλήματα – τόσο εντός της Ευρωζώνης, όσο και εκτός. Εν τούτοις, **μόνο η Ελλάδα ευρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα**, αντιμετωπίζοντας, μεταξύ άλλων, συνεχείς προσβολές από παντού, καθώς επίσης έναν απίστευτο διασυρμό.

Κατά την άποψη μας, **η πατρίδα μας χρησιμοποιείται αφενός μεν ως το πειραματόζωο της επιβολής μίας νέας τάξης πραγμάτων, αφετέρου ως καπνός προστασίας** όλων εκείνων των ισχυρών χωρών, οι οποίες όμως έχουν πολύ μεγαλύτερα προβλήματα από τα δικά μας – κάτι που φυσικά μέλει να αποδειχθεί, αρκεί να διατηρήσουμε την ψυχραιμία μας, παραμένοντας ανεπηρέαστοι από τις προσπάθειες χειραγώγησης και τρομοκράτησης μας.

Βασίλης Βιλιάρδος

viliardos@kbanalysis.com

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 2012

Πηγή/φωτό: casss.gr